

ليکونکی: ميخايل کوربن «Michael Corbin». منبع اودخپريدو نيټه: ريسپونسيبل ستست گرفت «2024-07-11»
برگردان: پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل».

**دپوتين اود مودی غیر په غیر روغیر به
ترکومه حده پوری تللی شي؟**

How far can a Putin-Modi hug go?

روسیه او هند په بنکاره توګه د اړیکو په پراختیا کې ليوالتیا لري .
اما خو بی له شکه چې واشنگتن په دې اړه محتاط نظر لري .

Russia and India clearly have an interest in boosting relations. No doubt Washington is keeping a wary eye on it.

د هند لومړي وزير **نريندرا مودي** په دې اونی په مسکو کې د روسیې له ولسمشر **ولاديمير پوتین** سره د کمري په وړاندي په لفظي يا په گرم ډول غېږی پوری کړ يا یوبل په غېږو کې سره ونيوله. نه یوازی یو ځل، بلکې څو ځلي.

دغه روغېر د ډیرويا زیاتو رنگارنگ نظریاتو او مطبوعاتو قیاسونو او تبصری لپاره چاری چمتو کړی، دا ډول روغېر وړانديز کوي چې دواړه خوا هڅه کوي چې د دوی د دوه اړخیزو اړیکو په اړه نورې نړی ته د ملگرتیا پیغام واستوي. خو دوی دهغه څه ویلوکوم چې هڅه کوله چې هدف خپل بیان کړي؟ نور اخی چې هغه څه ویل یو ځل معاینه کړو.

په لومړي سر کې، روسیه د **مودي** د لومړي بهرني سفر لپاره یو نا شونی ځای ښکاري ځکه چې د هند ملي ټولټاکنو هغه ته د دریمې دورې واک ورکړیعی د هغه بهارتیا جنتا گوند ته یې دوام وخت اوزمان ورکړ. خو روسی ورځپا نی **کومرسانت** ډېر ژر د مودي سفر نه یوازی د دواړو هېوادونو لپاره د ویاړ، بلکې د مسکو لپاره دغه کتنه د یوې مهمې ډیپلوماتیکې بریا په توگه پایلی ورکړ یا یې وبللی: "

په داسې حال کې چې متحده ایالات او متحدین یې د مسکو [د گټو] په وړاندي د نظا مي مسلو په اړه بحث کوي،" ورځپا نی اعلان وکړ، "د گلوبل سویل یو غیر رسمي مشر به د روسیې له ولسمشر سره د دوه اړخیزو همکار یو لپاره د عمومي گامونو او د نړیوالې امنیتي همکارۍ د پیاوړتیا په اړه موافقې ته ورسیري. "

د راپورونو له مخې، په دې کتنه کې دواړو لورو د نورو مسایلو تر څنگ د دواړو هېوادونو تر منځ د پوځي اړیکو د پیا وړتیا او پراختیا او د اټومي انرژۍ په برخه کې د همکار یو په اړه خبرې وکړې. **مودي** په اوکراین کې د جگړې د پای ته رسولو اړتیا هم په گوته کړه یا راپورته کړه. **مودي** د **کومرسانت** په وینا وویل: "بمونه او راکټونه سوله نه خوندي کوي،" **مودي** زیاته کړه، "له همدې امله مور باید خبرو ته توجه ورکړو، ځکه چې خبرې اترې پر حالاتو اړین دي" - نو هغه تبصرې داسې ښيي چې ممکن **مودي** هڅه کوي په شخصي توگه د سولې په خبرو اترو کې برخه واخلي.

د روسیې او هند جیوپولیتیک اړیکې څو برخې لري، چې لومړی یې د دوی اړوند نړیوال سویلي رولونه یا نقش او کړنې دي. هند، لکه د دې کلب د ډیری غړو په څیر، په اوکراین باندي د روسیې د برید په اړه یو متحد دریځ ساتلی، مگر د راپورونو له مخې په دې باور دي چې "جگړه یوازی د نظامي لارو له لارې نه شي تر لاسه کیدی." دا ډول "بې طرفی" له روسیې سره مرسته کړې چې مثبت نرم ځواک او شهرت گټې تر لاسه کړي چې د روسیې سره د سوداگري پراختیا او دنړۍ په سویل کې د ډیری هېوادونو سره مناسب سیا سي ترتیبا تو یا نظم کې مرسته کوي ځکه چې په اوکراین کې جگړه روانه ده.

په دوه اړخيزه توگه، دې دريځ روسيې او هند ته اجازه ورکړې چې د انرژۍ سوداگرۍ پراخولو ته دوام ورکړي او هند د روسيې د تيلو د تپتو بيو څخه گټه پورته کړي. د بېلگې په توگه، د اوکراين له جگړې مخکې هند له روسيې نه تېل واردول. خو وروسته له دې چې لويديځو هېوادونو د «2022» کال په پای کې پر روسيې د تېلو د خړڅلاوبند بېزونه ولگول، هند له چين وروسته د روسيې د تېلو دويم ستر واردونکی هېواد شو.

اوس مهال، تجارت تقريبا ټول يو طرفه دی ځکه چې هند لږ توليدوي چې روسيه يې غواړي، او روپۍ دېد ليدونکي اسعارو نه ده. د هند د بهرنیو چارو د سکرتر په وينا، د هند او روسيې تر منځ سوداگري په [2023 او 2024] مالي کال کې (۶۵/۷) ميليارده ډالرو ته رسېدلې، خو روسيې ته د هند صادرات (د درملو، کيمياوي، برېښنايي او ميخانیکي وسايلو، اوسپنې او فولادو) ټولټال يوازې «۴/۲۶» ميليارده ډالرو وو. د روسيې څخه واردات چې (61.44) مليار ډالر وو. ددې اونی په غونډه کې دواړو موافقه وکړه چې د دوی هدف دا دی چې تر 2030 پورې ټوله سوداگري 100 مليار ډالرو ته لوړه کړي. په هر صورت، د سوداگرۍ موجوده کسر دوام لري چې هند يو څه ناکراره کړي، او تمه کيږي چې **مودي** به هڅه وکړي چې له روسيه څخه په راتلونکي کې زياته واردات وکړي. واردات د روسيې او هند د اړيکو دوهمه برخه **چين** دی. د روان سرحدي تاو تريخوالي په اړه د بيجينگ قوي بې باورۍ ته په پام سره، هند په څرگنده توگه د مې په مياشت کې **چين** ته د **پوتين** د سفر په جريان کې د **ژي او پوتين** لخوا د يو بل لپاره ښودل شوي ژور ملاتړ څخه بې برخې شو. په پوځي او سياسي لحاظ پر **چين** باندې د مسکو زياتيدونکي تکيه د هند لپاره هم د انديښنې ورخبره ده، دې حقيقت ته په پام سره چې هند د خپلې دفاع لپاره د روسيې په توليد شويو وسلو او وسايلو باندې ډير تکيه کوي.

سربيره پردې، هند هغه خوښي چې مسکو يې د BRICS د پراختيا او يا د شانگهای د همکارۍ سازمان (SCO) لپاره ترسره کوي شريک نه کړي. دا ډول حرکتونه په G20 کې د گډون له لارې لويديځ ته د هند دوامداره لاسرسي لپاره خطر رامینځته کوي. په حقيقت کې، **مودي** تيره اونی د قزاقستان په آستانه کې د شانگهای همکارۍ سازمان په غونډو کې گډون نه دی کړی.

ډيلي د **چين** د يو کمربند او يوې لارې د نوبت ملاتړ نه کوي، يا هم د شمالي-جنوب دهليز ته ترجيح ورکوي چې **چين** پرېږدي. د G20 په سرمشريزه کې، هند د سعودي عربستان سره په گډه د هند - منځني ختيځ - اروپا اقتصادي دهليز (IMEC) نوې پروژه هم اعلان کړه چې د هند بازارونه به د منځني ختيځ او اسراییل له لارې اروپا سره وصل کړي - پرته له چين او روسيې څخه.

له جيو پوليټيکل نظره، **مودي** احتمال لري د هند لپاره هغه فرصتونه پيژني چې هغه پرمختگ ته وده ورکړي چې شمالي کوريا او ويتنام ته د پوتين ليدني د چين او روسيې ترمنځ رامینځته کړي. هند به د چين په پرتله دغه دوه هېوادونه د روسيې تر نفوذ لاندې وي.

د روسیې او هند د اړیکو دریمه برخه امریکا ده. تر دې وروستیو پورې، د امریکا او هند دوه اړخیزې اړیکې د ښه کیدو په حال کې دي. په هر صورت، د بهرنیو چارو وزارت پدې وروستیو کې د روسیې سره یوځای هند د مذهبي ازادۍ په اړه د "ځانگړي اندېښني هیواد" په توگه په خپل لیست کې شامل کړ. هند په کلکه ځواب ورکړ او دا یې د هند پر ضد پروپاگاندا وباله.

په عین حال کې، د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو مرستیال وزیر **کورت کمپبل** وویل چې د روسیې سره د هند اړیکې د هند-امریکا د ټیکنالوژۍ همکارۍ خنډ کوي، دا یو بیان چې هند په اسانۍ سره د دې په خپلواکو چارو کې د مداخلې په توگه لیدل کیدی شي. نو ځکه، د **مودي** د سفر وخت کیدای شي واشنگټن ته یو سیگنال وي چې هند د امریکا په مشرۍ له مدار بهر نړیوال انتخابونه لري. **پوتین** به په ښکاره ډول په دې پیغام اعتراض ونه کړي.

دا به په زړه پوري وي چې وگورو چې د لیدني څخه کوم تحویلي راڅرگندېږي. د روسیې او هند اړیکې په ښکاره ډول د دواړو هیوادونو لپاره په اوسني او اوږدمهاله راتلونکي کې خورا مهم دي.

په هر صورت، دا یو دا سي اړیکه هم ده چې باید د مختلفو شریکانو او دښمنانو سره د حاکمیت گټې توازن کړي. که څه هم دا څرگنده شوي چې دواړو خواوو د اوکراین د حل په اړه خپل فکرونه مطرح کړي، هند د ډیپلوماسۍ له لارې د جگړې د پای ته رسولو لپاره د خپلې ژمنې سره، کولی شي یو باوري او ارزښت وړ شریک ثابت کړي، که په راتلونکو خبرو اترو کې د منلو وړ دلال نه وي.

ددی مقالې دلیکونکی په اړین څو کرښي :

مایکل کوربین نږدې 30 کاله تجربه لري چې په اکاډیمیا کې کار کوي، فدرالي حکومت او د روسیې او یوریشیا پورې اړوند سوداګری او اقتصادي مسلو پوښښ د بیلابیلو فکري ټاکنو سره. هغه د اوها یو ایالت له پوهنتون څخه د روسیې او ختیځ اروپا په مطالعاتو کې M.A لري.

* د روسیې ولسمشر **ولادیمیر پوتین** د جولای په 9، 2024 کې د روسیې په مسکو کې په کریملین کې د هند لومړي وزیر نریندرا مودي ته د سینټ انډریو د رسول په نوم جایزه ورکړه. **REUTERS/Evgenia Novozhenina** ستا سو د سایت مقالو څخه

په درناوی « 14-07-2024 »